

Užsienio šalių patirtis vykdant ankstyvojo ugdymo mokyklų veiklos vertinimą

Ugdymo inovacijų centras

Regina Sabaliauskienė
Vilnius
Kovo 28, 2019

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos narių patirtis teigia, kad kuriant stebėsenos ir vertinimo sistemas reikia

- Bendro sutarimo dėl kokybės apibrėžimo.
- Stebėsenos ir vertinimo įrankių sukūrimo ir išbandymo.
- Stebėtojų ir vertintojų parengimo.

Kas yra „ankstyvojo amžiaus vaikų ugdymo kokybė“?

Nėra reglamentuota (teigiama, kad kokybė yra realyvi sąvoka, pagrįsta vertybėmis bei įsitikinimais, o kokybės apibrėžimas turėtų būti dinamiškas, tęstinis ir demokratinis procesas).

Kas turi įtakos teikiamų paslaugų kokybei ir rezultatams:

- sistemos **struktūros kokybė** - susitarimai dėl įstaigų akreditacijos;
- **ugymo proceso kokybė** - kokybė procesų/veiklų, kurios vyksta ugdymo įstaigoje;
- **rezultatų kokybė** - nauda, kuria ankstyvasis ugdymas teikia vaikui, šeimai, bendruomenei ir visai visuomenei.

- Siekis apibrėžti ir sukonkretinti nuo ko priklauso ugdymo kokybė realizuojamas atskirų valstybių pastangomis ir tarptautiniu lygiu.

Ankstyvojo amžiaus vaikų ugdymo kokybės kriterijai (EK, 2014):

Ankstyvojo amžiaus vaikų ugdymo sistema yra kokybiška, kai grindžiama dideliais lūkesčiais ir užtikrina:

- ugdymo **PRIEINAMUMĄ**;
- **PERSONALO** pasirengimą;
- vadovavimąsi tinkamomis **AU TURINIO ROGRAMOMIS**;
- AU paslaugų **STEBĖSENĄ IR VERTINIMĄ**;
- AU **VALDYMĄ** ir **FINANSAVIMĄ**.

Stebėseną ir vertinimas

- Tikslas – reguliariai įvertinti ugdymo (si) proceso kokybę ir vaikų bei mokyklos daromą pažangą, remiantis surinktais duomenimis.
- Atsakomybę už vertinimą dalijasi kelios institucijos – centrinės, regioninės, vietos.
- Vertinimo kriterijai įvairiose šalyse gali skirtis.

Aspektai, kuriuos apima ugdymo įstaigų išorinis vertinimas

- Taisyklių laikymasis (sveikata ir sauga, vaikų ir darbuotojų santykis, darbuotojų kvalifikacija).
 - Darbuotojų veiklos rezultatai.
 - AU įstaigų vadyba.
 - Vaikų mokymosi rezultatai.
 - Tėvų pasitenkinimas.
 - Vaikų gerovė.
 - Kita.

Daugumoje valstybių (World Bank Database)

Egzistuoja kokybės standartai ir vykdomas vertinimas pagal standartus. Vertinama:

- Pedagogų kvalifikacija.
- Įstaigos aplinka, vykdoma programa, sąveika.
- Infrastruktūra ir grupių aplinka.
- Sveikata, saugumas, maitinimas.
- Šeimos ir bendruomenės įtraukimas.

Stebėseną ir vertinimą, veiksmingų priemonių pavyzdžiai

- Kokybės vertinimo rezultatų skelbimas.
- Viešas regioninių duomenų skelbimas, siekiant skatinti diskusiją bei inicijuoti kokybės gerinimo veiksmus.
- Nacionaliniu lygiu nustatytų rodiklių ar priemonių naudojimas atliekant vidinę ir (arba) išorinę stebėseną.
- Užtikrinama, kad tėvai žinotų apie AU įstaigos, kurią lanko jų vaikai, kokybę.
- Nepriklausomų ataskaitų apie AU sistemos kokybę skelbimas.

- Teikiamos rekomendacijos ir konsultacijos atskiroms AU įstaigoms.
- Stebėseną apima ir gerosios praktinės patirties pavyzdžių kaupimą.
- Skatintina iniciatyva, kad kiekvienos AU įstaigos planuose būtų pateikiamos bendradarbiavimo su socialiniais partneriais gairės.
- Užtikrinama, kad atsakomybė už AU tektų konkrečiai valdžios institucijai (šalies arba regiono) ar tarnybai.

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) duomenimis vertinama:

- Vaikų pasiekimai
- Personalo darbo kokybė
- Įstaigų aplinkos kokybė
- Atitiktis nacionaliniams reikalavimams
- Ugdymo programos vykdymo kokybė
- Tėvų pasitenkinimo laipsnis
- Pedagogų darbo sąlygos

Encouraging Quality in
Early Childhood Education and Care.
Monitoring Practices

- Dauguma šalių vykdo tiek išorinį tiek ir vidinį vertinimą.
- Vertinimui naudojami: vertinimo skalės (angl. rating scales), vertinimo lentelės, stebėjimas ir portfolio – vidiniam vertinimui;
- Inspekcija, stebėjimas, vertinimo lentelės ir klausimynai – išoriniam vertinimui.
- Vertintojai: iš nacionalinio lygio institucijos, regioninio ar vietos, sertifikuoti vertintojai, įstaigos darbuotojai ir tėvai.

Ugdymo įstaigos vertinimas

- Išorinis vertinimas ir vidinis įsivertinimas.
- Kai kuriose šalyse vertinimą atlieka nacionalinė agentūra, kai kuriose (pvz. Skandinavijos šalyse) tai savivaldybių funkcija.
- Kai kuriose šalyse įstaigų vertinime dalyvauja tėvai. Vis daugiau šalių siūlo į vertinimą įtraukti ir vaikus.
- Naudojami vertinimo įrankiai: vertinimo skalės, klausimynai.
- Metodai: stebėjimas, dokumentų analizė.

Environment Rating Scales

Assessment instruments for early childhood and child care program quality

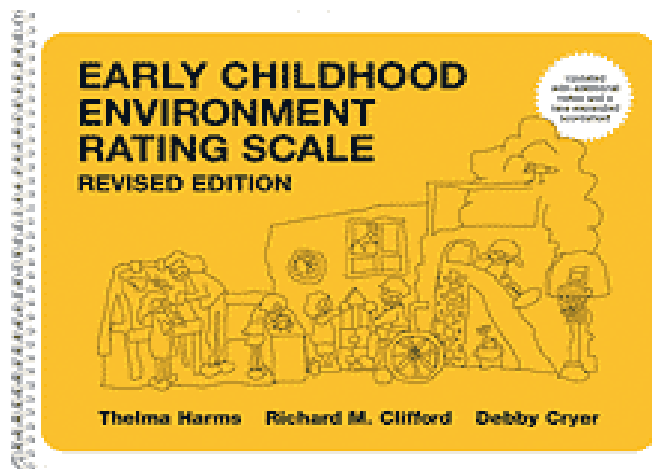

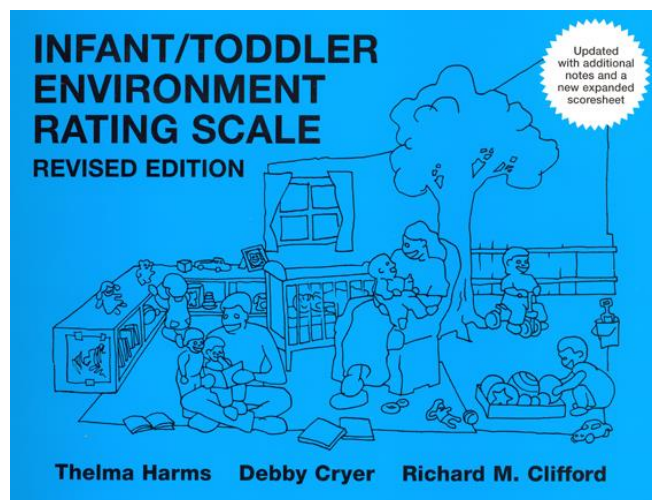
THE UNIVERSITY
of NORTH CAROLINA
at CHAPEL HILL

- Seminarai vertintojams apie instrumentų naudojimą.
- Vertintojų patikimumo užtikrinimo seminarai.
- Nuotoliniai kursai vertintojams.
- Instrumentai išversti į prancūzų, vokiečių, vengrų, norvegų, ispanų, japonų, kiniečių, danų, graikų, islandų, italų, portugalų, švedų kalbas.

Vertinama (7 sritys, 43 elementai):

- Aplinka (erdvės ir įranga)
- Priežiūra ir higiena
- Kalba – samprotavimas
- Veiklos
- Sąveika
- Programos struktūra
- Tėvai ir Personalas

Aplinka (erdvės ir įranga)

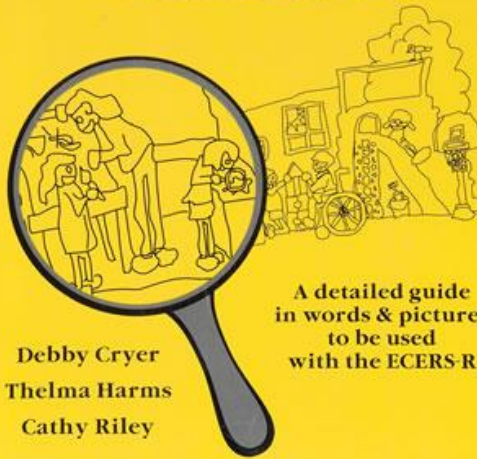
- Vidaus erdvė
- Baldai skirti priežiūrai, žaidimui ir ugdymuisi
- Baldai skirti poilsiui ir komfortui
- Grupės aplinkos pritaikymas žaidimui
- Privatumui skirta erdvė
- Vaikams skirtos vaizdinės priemonės
- Stambiosios motorikos lavinimui skirta erdvė (viduje ir lauke)
- Stambiosios motorikos lavinimui skirta įranga

Ivertinimas

- Nepatenkinamas
 - 1
 - 2
- Minimalus
 - 3
 - 4
- Geras
 - 5
 - 6
- Puikus
 - 7

ALL ABOUT THE ECERS-R

A detailed guide
in words & pictures
to be used
with the ECERS-R

Debby Cryer
Thelma Harms
Cathy Riley

Video Observations for the Early Childhood Environment Rating Scale

REVISED
EDITION

Thelma Harms
Debby Cryer

Teachers College
Columbia University
New York and London

Personalo vertinimas

- Vertinimas ir įsivertinimas (refleksija).
- Vertinti gali inspektoriai, administracija, kolegos.
- Naudojami vertinimo įrankiai: pedagogo standartai, kokybės principai.
- Metodai: stebėjimas, portfolio, video įrašai, interviu.

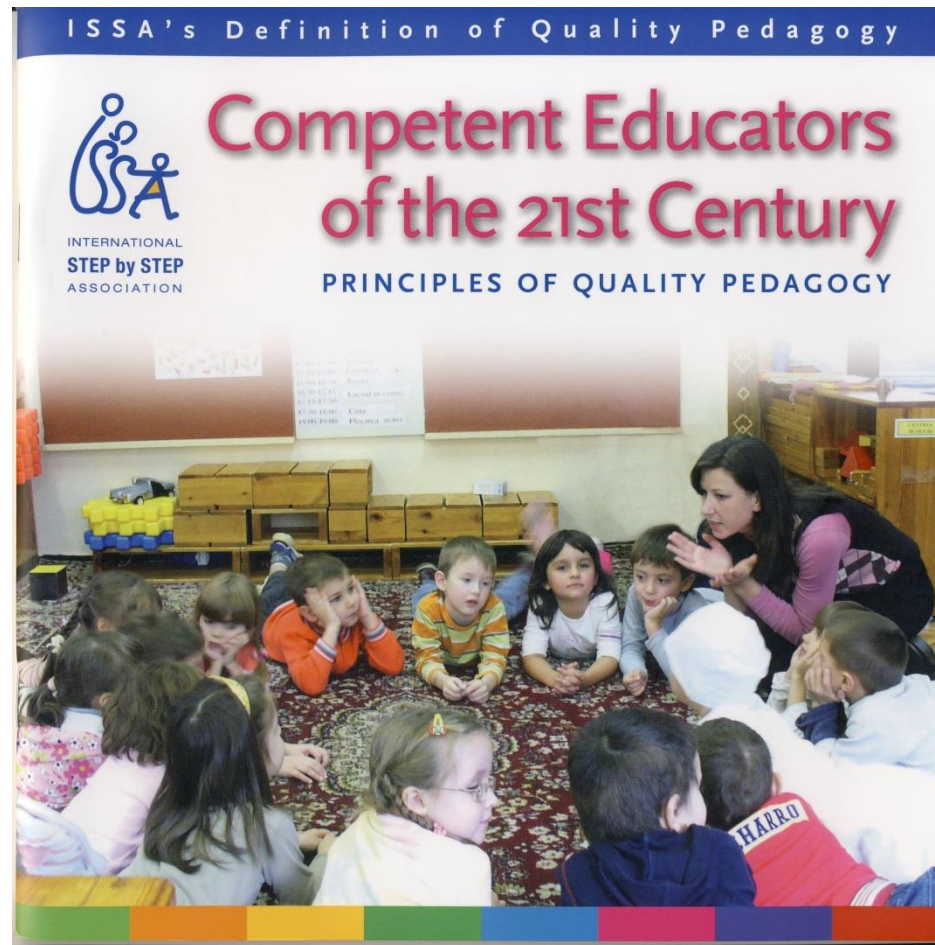
Tarptautinė Step by Step Asociacija - ISSA

- vienija švietimo srityje dirbančias organizacijas iš daugiau nei 50 valstybių;
- siekia atkreipti visuomenės dėmesį į kokybiško ankstyvojo ugdymo svarbą;
- tarptautiniu lygiu yra vertinama už rezultatus pasiektus kuriant ir taikant praktikoje ugdymo proceso vertinimo ir tobulinimo įrankius;
- veiklos prioritetas - pedagogų, dirbančių su vaikais nuo gimimo iki 11 metų, profesionalumo tobulinimas, pastoviai atnaujinant turimą kvalifikacijos tobulinimo išteklių arsenalą.

INTERNATIONAL
STEP by STEP
ASSOCIATION

ISSA kokybiškos pedagogikos principai - „Kompetentingi XXI-ojo amžiaus pedagogai“ (7 sritys, 20 principų, 85 indikatoriai)

Tarptautiniai kokybiškos pedagogikos principai „Kompetentingi XXI-ojo amžiaus pedagogai“

International Pedagogical Standards

Competent Teachers of the 21st Century

FOCUS AREA 1

Interactions

Interactions between adults and children, as well as peer interactions, are of key importance to supporting and influencing children's social, emotional, and cognitive development and promoting their learning on an ongoing basis. The role of the teacher is to provide opportunities for children to participate in processes to co-construct knowledge and meaning, to become self-confident learners and to develop into contributing and caring members of society.

FOCUS AREA 2

Family and Community

Strong partnerships among teachers, families, and other community members are essential for children's learning and development. Recognizing the role of the home learning environment and family as the first educational and social setting of a child, the teacher is to build bridges between the school and family/community and to promote ongoing two-way communication.

FOCUS AREA 3

Inclusion, Diversity, and the Value of Democracy

Promoting the right of every child and family to be included, respected, and valued; to participate; to work toward common goals; and to reach their full potential with a special focus on the most vulnerable is integral to quality pedagogy. The teacher serves as a model and assures that through everyday experiences, children learn to appreciate and value diversity and develop the skills to participate as active citizens.

FOCUS AREA 4

Assessment and Planning

Quality pedagogy recognizes the roles of assessment and planning in promoting the ongoing processes of learning that enable every child to succeed. The role of the teacher is to combine developmentally appropriate expectations, national requirements, freedom for creativity and exploration, and the interests and needs of individual children and groups of children into a cohesive framework.

ISSA'S DEFINITION OF QUALITY PEDAGOGY

Teaching Strategies

A quality pedagogical process builds on the belief that care, learning, and nurturing form a coherent whole and that every child's well-being and engagement are prerequisites for learning. While recognizing that learning happens in different ways and in diverse situations, the teacher uses holistically planned, diverse and meaningful teaching strategies that promote active learning and are based on democratic values.

Learning Environment

The learning environment greatly influences children's cognitive, social, emotional, and physical development. By creating a physically and psychologically safe and stimulating environment, the teacher encourages children's learning through independent and group exploration, play, access to diverse resources and interactions with other children and adults.

Professional Development

Quality pedagogy is implemented when teachers continually engage in ongoing professional and personal development, reflect on their practice, work cooperatively with others, model enjoyment of the process of lifelong learning, and support each child's development and learning.

FOCUS AREA 5

FOCUS AREA 6

FOCUS AREA 7

www.issa.nl

AMSTERDAM OFFICE—NETHERLANDS

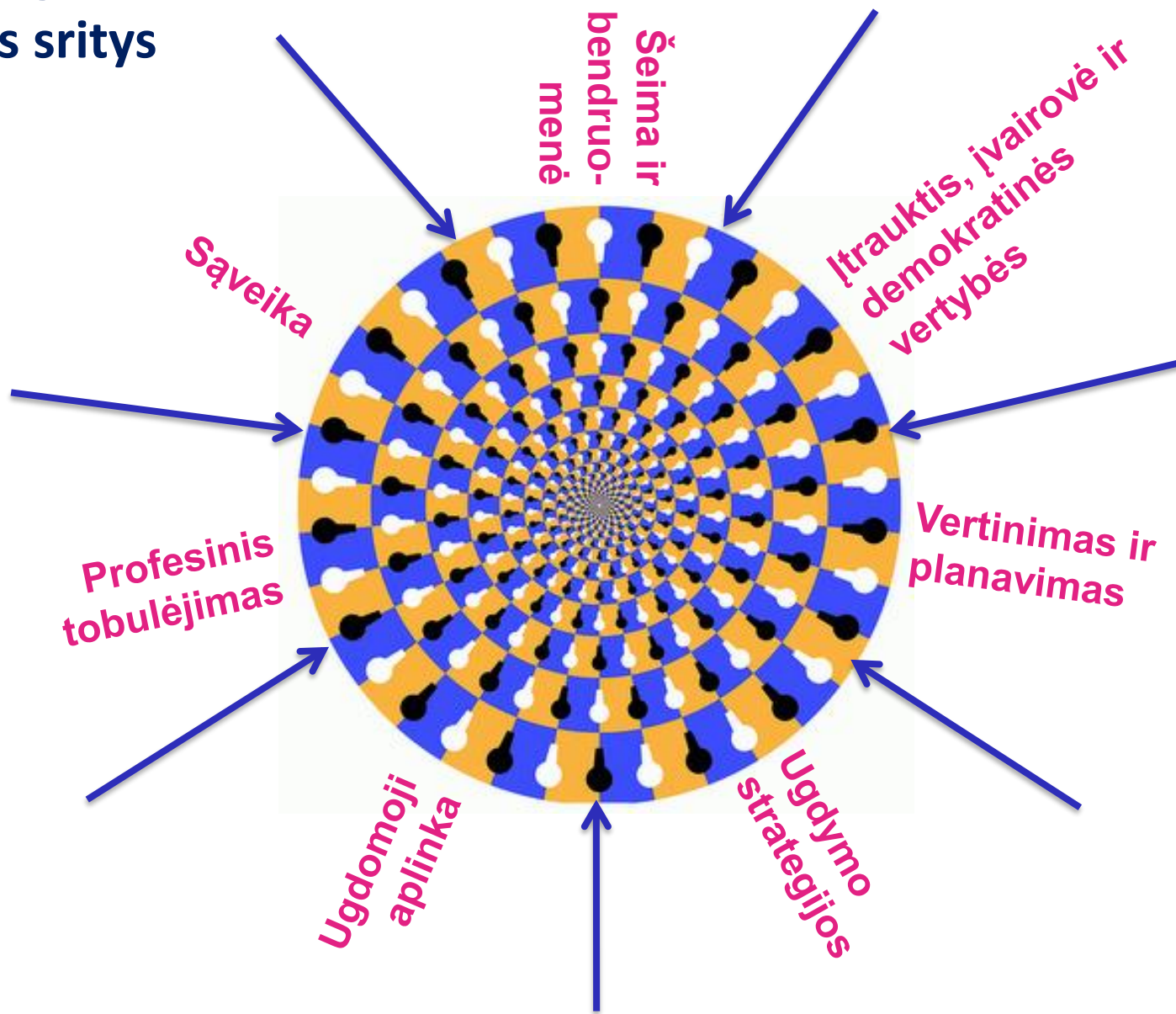
International Step by Step Association
Keizersgracht 62–64 ■ 1015 CS Amsterdam, The Netherlands
Tel: (+31 0) 20 520 7505 ■ Fax: (+31 0) 20 520 7510 ■ Email: admin@issa.nl

BUDAPEST OFFICE—HUNGARY

International Step by Step Association
Nádor utca 23, IV/1 ■ H-1051 Budapest, Hungary
Tel: (+36 1) 354 3920 ■ Fax: (+36 1) 354 3925 ■ Email: issa@issa.hu

Pedagoginės veiklos sritys

- **Vaikų iki trejų metų kokybiško ankstyvojo ugdymo gairės**

- **ISSA Quality Framework for Early Childhood Practices in Services for Children Under Three Years of Age**

Vaikų iki trejų metų kokybiško ankstyvojo ugdymo gairės

Kokybiško ugdymo gairėse išdėstyti principai ir rodikliai suskirstyti į 9 veiklos sritis (viso 34 principai ir 149 rodikliai)

1 sritis	Tarpusavio santykiai	(5 principai, 22 rodikliai)
2 sritis	Šeima ir bendruomenė	(4 principai, 16 rodiklių)
3 sritis	Įtrauktis, įvairovė ir demokratinės vertybės	(4 principai, 16 rodiklių)
4 sritis	Sveikata, gerovė ir mityba	(4 principai, 19 rodiklių)
5 sritis	Raida ir mokymasis	(4 principai, 16 rodiklių)
6 sritis	Stebėjimas, dokumentavimas, refleksija ir planavimas	(4 principai, 17 rodiklių)
7 sritis	Įgalinanti aplinka	(5 principai, 21 rodiklis)
8 sritis	Profesinė raida	(2 principai, 11 rodiklių)
9 sritis	Tarpsektorinis bendradarbiavimas	(2 principai, 11 rodiklių)

ISSA sukūrė efektyvaus, nuolatinio pedagogų profesinio tobulėjimo modelį

- Tarptautiniai kokybiškos pedagogikos principai.
- Tarptautinė pedagoginės praktikos stebėtojų (vertintojų) patikimumo užtikrinimo sistema.
- Pedagoginės pagalbos teikimo (konsultavimo) sistema.
- Pedagogams, konsultantams ir pedagoginės praktikos stebėtojams parengta seminarų medžiaga bei metodinė literatūra.

UNESCO, UNICEF, Pasaulio bankas, Bernard van Leer fondas ir ISSA

siekia susitarti dėl ugdymo kokybės kriterijų ir bendro įrankių, padedančių realizuoti tuos kriterijus praktikoje, kūrimo („Global Early Childhood Network for Quality“).

INTERNATIONAL
STEP by STEP
ASSOCIATION

- **A GLOBAL COMPACT FOR EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT**
- **(liet. Pasaulinio lygio susitarimas dėl ankstyvojo ugdymo kokybės gerinimo)**

Vaiko teisių principais grindžiamas kokybiškas ugdymas

- maži vaikai ir juos auginančios šeimos turi teisę į kokybiškas paslaugas, patirtį bei politiką nuo pat pirmųjų vaiko gyvenimo dienų;
- negebėjimas labiausiai pažeidžiamo amžiaus tarpsnio vaikams suteikti kokybiškas paslaugas yra vaiko teisių pažeidimas.

Ugdymo inovacijų centras

Dėkoju už dėmesį!

INTERNATIONAL
STEP by STEP
ASSOCIATION